Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 – ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 238 | Joi, 8 octombrie 2009 – Duminică, 8 octombrie 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

SCLIFOSIȚII DIN MF 3 ȘI SUVENIRUL DE LA RAMPA CĂȚELU

Aproape de deadline-ul episodului totalitar (cine putea bănui că va fi un deadline și când anume?), mi s-au umflat ganglionii de la ceafă, mă mânca toată țeasta și îmi cădea părul, ca la balamuc. Medicii prieteni mă suspectau de mononucleoză. Analize, tam-tam. Da' de unde! După îndelungi cugetări, m-am dus la un dermatolog imparțial și obiectiv. Mi-a ridicat un fir de păr și mi-a comunicat sec și profesional:

– Doamna profesoară, sunteți plină de păduchi.

Taman terminasem un episod autumnal tipic la rampa de cartofi Cățelu. Cu ani în urmă am plecat de la legume Rușețu Dobrogea cu 40 de grade și dizenterie. Atunci aveam vina că eram studentă la Universitatea București și nu rezistam prea serios la ghiveci cu muște grase și strălucitoare, faimoasele muște de rahat. Culegeam și frecam pentru export ardei capia. În anul IV ne-au dus până aproape în decembrie la Cobadin, la secerat porumb lignificat și culcat la pământ. 1,8 km de păpșoi per capita filosoficească, în fiecare zi „lumină". Ne întorceam când se întuneca și ne reluam locurile în paturile de sus ale dormitorului improvizat în fostele grajduri ale IAS-ului. În primele două săptămâni mai conversam despre subiecte de specialitate, că ne aduseserăm cărți să citim pentru examenul de diplomă. Apoi am clacat și ne-am adaptat. Pe jos erau bălți mari, că intra apa pe la fundație. Ne luam paharele cu șliboviță puturoasă și stăteam la câte o lumânare de seu, vorbind tot mai monosilabic, pe subiecte care căpătau formele de relief ale contextului: dacă ne duce și la sfeclă, dacă ajung la timp camioanele cu prânzul pe tarla, dacă mai aduc vreodată votcă la bufet, dacă există viață înainte de moarte. Acum, la fel ca în Twin Peaks, it happens again.

Pe scurt, în fiecare toamnă, pe când profesorii ăștia drăguți din laboratorul oxonian de creiere (că doar între ei mă aflu acuma) își puneau tichiuța să deschidă the academic year, la noi destinul era și el limpede precum cristalul. Mergeam frumușel la rampe de cartofi. Ne înfigeam mâinile care au răsfoit „Critica rațiunii practice" a tipului din Konigsberg și „Philosophical Investigations"-urile lui Wittgenstein. Căutam printre cartofi stricați, moi și cum nu se poate mai puturoși, pe cei care mai erau viabili.

Profesori și studenți, în „Epoca de Aur", „filozofând" printre coceni și cartofi

Îmi aliniam elevii pe două rânduri: unii cărau coșuri, alții sortau. Pentru ei, eu eram „brațul secular". Cu mine mergeau acolo, eu le făceam prezența, eu le normam coșurile. Îi puneam la muncă forțată știind foarte clar că vor urma episoade de hepatită, râie și păduchi și că, în lunile noiembrie-decembrie, toată școala o să pută a dezinfectante. Tot ce puteam umaniza era atmosfera. Îi făceam să discute teatru, romane, filosofie, muzică. Mi-era teamă că se vor încartofări.

La prânz ne scoteam pungile cu mâncare. Nu aveam cu ce ne spăla pe mâini. Uneori ne ștergeam mâinile cu frunze de brusture, că erau puțin umede. De sub noi, din obiectul muncii, veneau miasmele de cartofi stricați. Fișele de protecția muncii conțineau două prevederi mari și late: să nu aruncați cu cartofi unii în alții și să nu plecați cu vreun cartof în buzunar.

Nimic despre infecții, hepatite, păduchi. Încercam să ne păstrăm cumpătul, să ne dăm intelectuali și să facem glume. Toți copiii de atunci sunt într-adevăr high qualified professionals, acuma sunt în IVY League a generației lor. De aceea, și pe ei, și pe mine ne urau foarte tare activiștii cumplit de inculți care veneau la rampă. Îi vedeam rânjind, plini de mulțumire. Planul de umilire era perfect îndeplinit. Cum naiba să îi înfrunt? La ora la care veneau ei, eu aveam deja o mâzgă de coji de cartofi cu noroi pe haine, fața îmi era plină de dâre de mizerie, putoarea de cartofi stricați apucase să-mi intre în corp, în păr. Ei apăreau din Dacii break negre, curăței, în costum sau în taior, cu cravate. Aveau unghiile curate și miroseau a BOB sector IV. Ne priveau și pe mine, și pe „sclifosiți ăia de plozi de la MF3" cu o doză de dispreț asociat cu scârbă. Cel mult aruncau peste umăr:

–Fără comentarii, tovarășa! Ați făcut o jumătate de normă. Și ieri v-a plecat un copil cu patru cartofi în sân. Ce, credeți că nu știm tot? Nu știm ce vorbiți cu ei când credeți că nu este nimeni să vă audă? Ia uită-te puțin la matale! Da, tovarășa, uită-te în oglindă cum arăți. Așa se educă tânăra generație? Te pomenești că ai și păduchi!

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Încă de la primele ore ale dimineții, tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat mai multe piețe și complexuri agroalimentare, precum și alte unități comerciale și alimentare din Capitală, unde a fost examinat modul în care se desfășura aprovizionarea populației. În piețele Dorobanți, Floreasca, Obor, Unirii, dar și în mai multe magazine alimentare, unde mii de bucureșteni erau prezenți pentru cumpărături.

Vizită la nivel înalt în piețe

În toate unitățile, cetățenii Capitalei și-au manifestat spontan satisfacția de a se întâlni cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, căruia i-au exprimat respectul și prețuirea lor pentru grija și preocuparea față de tot ceea ce poate asigura oamenilor o viață demnă, un nivel de trai corespunzător. Secretarul general a apreciat că nu toate unitățile comerciale erau bine întreținute și îngrijite, deși unele erau amplasate în construcții noi, moderne și dispuneau de instalații și dotări costisitoare, și că nu peste tot se manifesta grijă pentru ordine și curățenie, care sunt totuși strict necesare în acest domeniu.

Producții-record

Încheierea recoltării culturilor de toamnă a oferit ocazia raportării unor mari depășiri de plan și producții-record. Astfel, la cartofi de toamnă, județul Covasna a realizat o producție medie de 85.000 kg la hectar. Pe aproape au fost și județele Harghita, cu 84.600 kg la hectar, Suceava, cu 82.200 kg la hectar, și Bistrița Năsăud, cu 81.500 kg la hectar. Producții-record s-au înregistrat și la culturile de soia: județul Timiș a raportat recolte de 6.205 kg la hectar, iar județul Dolj – 6.200 kg la hectar. În schimb, județul Dolj a devenit „campionul" la producția de ceapă: 72.200 kg la hectar.

(Continuare în pag. a II-a)

„Ungaria folosea disidența românească"

SALA DE LECTURĂ

Ultimul președinte al organizației anticomuniste „România Liberă", Dorin Staicu, arată cum îi manipulau autoritățile maghiare pe disidenții români, în '89, pentru a-și atinge scopurile urmărite. Doru Staicu a fost ultimul președinte al Organizației „România Liberă", care a activat înainte de 22 decembrie 1989 pe teritoriul Ungariei – o grupare politică anticeaușistă și anticomunistă, ce a militat pentru respectarea drepturilor omului în România.

Născut la 5 noiembrie 1964 în localitatea Segarcea, județul Dolj, Doru Staicu era în 1988 sportiv de performanță într-un club de lupte greco-romane din Craiova.

La 20 noiembrie 1988, în drum spre o competiție sportivă, ce urma să se desfășoare în Katovice – Polonia, sportivul cere drept de rezidență în Ungaria. „Când am plecat din țară nu știam nici o limbă străină, nu aveam nici un ban și nici o meserie. Tot ce îmi doream era să scap de regim, de comunism, de Ceaușescu. Visam la Australia, la o mașină străină și alte prostii... După șase luni de stat în Ungaria, am reușit să-mi cumpăr un radio micuț, la care ascultam Europa Liberă", spune Staicu, care a apărat câteva luni culorile clubului sportiv Vasas Budapesta. După ce s-a întâlnit cu alți refugiați români, luptătorul a aflat că în capitala Ungariei funcționa Organizația anticomunistă și anticeaușistă „România Liberă".

Sub lupa serviciilor secrete

În luna mai 1989, a fost ales în comitetul de conducere, iar la data de 5 iunie 1989 a fost ales, prin vot secret, președinte al organizației, de fapt, ultimul președinte al „României Libere". Predecesorii lui Doru Staicu au fost Cornel Roșca din Timișoara – fondatorul organizației, Virgil Pârvu din Brașov și Mircea Bejaru din București, ultimul primind azil politic în iunie 1989 din partea Ambasadei Austriei și părăsind Ungaria în urma unor amenințări din partea Securității române. „Din clipa alegerii mele până în ziua în care am părăsit Ungaria, am fost urmărit încontinuu de serviciile secrete ale lui Nicolae Ceaușescu.

La preluarea funcției, am fost prezentat de fostul președinte autorităților maghiare, ofițerului politic al Ambasadei SUA – Tom Lynch, ofițerului politic al Ambasadei Austriei – Dr Spitzer, secretarului politic al Ambasadei Angliei – Jonathan Staneman și secretarului politic al Ambasadei Canadei – John di Gangi. Întâlnirile ulterioare pe care le-am avut cu acești domni s-au bazat strict pe problemele refugiaților români și pe acordarea de azil politic în țările respective pentru miile de români aflați pe teritoriul Ungariei. Bănuiesc că reprezentanții ambasadelor menționate erau membri ai serviciilor secrete din țările lor, deși titulatura oficială era ofițer sau secretar politic."

Scuze în numele poporului român

„La 16 iunie 1989, ne povestește Doru Staicu, a avut loc comemorarea eroilor revoluției maghiare de la 1956 și reînhumarea rămășițelor pământești ale lui Imre Nagy, fostul prim-ministru maghiar, și ale colegilor lui, Geza Losonesy, Josef Szilaghy, Miklos Gimes, conducătorii luptei pentru libertate din toamna anului 1956 din Ungaria. La această manifestație au participat 250.000 de oameni. Au fost invitate să participe toate ambasadele acreditate la Budapesta, singura ambasadă care a refuzat să participe fiind cea a României.

(Continuare în pag. a III-a)

Sovieticii au înființat „Fronturile populare"

Dispunem astăzi de un număr suficient de mărturii concordante pentru a putea afirma cu certitudine că KGB-ul și partidul au jucat un rol catalizator în organizarea comitetelor de inițiativă ale diferitelor Fronturi populare. După cum va scrie Nakatin, „Gorbaciov considera KGB-ul mai puțin ca o amenințare, cât ca un sprijin pentru reformele sale".

Cronologia evenimentelor dovedește în egală măsură că este vorba de un fenomen orchestrat care depășește granițele URSS-ului. În martie 1988, A. Iakovlev reunește un mic grup de experți și de responsabili ai partidului într-o vilă de la periferia Moscovei, pentru a pune aici la punct o politică națională coerentă. La 6 martie, un apropiat al echipei lui Iakovlev, juristul Boris Kurașvili publică în Nouvelles de Moscou un articol intitulat „Trebuie să formăm fronturi naționale?"

În aprilie 1988, Plenul Uniunii scriitorilor estonieni formulează pentru prima dată ceea ce va constitui platforma viitorului Front popular estonian. Ideea unui front popular este lansată în Estonia la 13 aprilie, de Edgar Savisaar, în timpul unei emisiuni televizate. Ideea are un succes imediat și este acceptată de PC estonian începând cu 30 aprilie. La 1-2 iunie este rândul Letoniei: planurile Uniunii scriitorilor lansează mișcarea națională. A doua zi (3 iunie), moldovenii creează mișcarea democratică de sprijinire a perestroikăi în Moldova. Și acolo „revoluția a început ca o revoluție a scriitorilor", constata viitorul prim-ministru, Mircea Druc. În iunie se formează, de asemenea, mișcarea națională lituaniană Sajudis. La 11-12 iunie, reprezentanții a șase mișcări naționale democratice, nerusești (Ucraina, Lituania, Estonia, Letonia, Armenia, Georgia) se reunesc la Liov pentru a crea Comitetul de coordonare al Mișcărilor patriotice ale popoarelor din URSS. La 7 iulie este creat la Livo Frontul democratic pentru perestroika; Asociația Helsinki ucraineană îi publică programul, preconizând chiar „restabilirea statului ucrainean care acum nu există decât pe hârtie". Din 2 până la 12 august are loc faimoasa călătorie a lui Iakovlev în Țările Baltice (Riga și Vilnius), în cursul căreia Moscova dă undă verde Fronturilor populare. La Riga a declarat în mod special: „Problemele dezvoltării socio-economice pot fi cel mai bine soluționate prin intermediul formelor naționale".

(Continuare în pag. a III-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

„Ziua în care vii acasă cu mâna goală e o zi pierdută"

Vali M. avea 15 ani în 1989. „Locuiam la bloc, cu părinții mei. Amândoi erau muncitori la fabrica de confecții. Când îmi amintesc de comunism, mă apucă mereu râsul pentru că nu-mi apare în gând decât figura lui nea Mitică. Ăsta era prietenul lui tata, vecin cu noi la etajul șase, care fusese toată viața muncitor pe șantier.

Nea Mitică era neînsurat. Adică avusese nevastă, da' îl lăsase, că îi cam plăcea să bea. Și casa lui, apartamentul cu două camere de la bloc, era plină cu de toate. Și când spun de toate, poți să-ți imaginezi orice. De la ață de undiță până la bucăți de fier beton. Toate astea nea Mitică le fura de pe șantier. Nu exista seară să vină cu mâna goală acasă. Mama se amuza după-amiaza stând la geam și mă chema și pe mine «să vedem cu ce-a mai venit nen'tu Mitică azi». Și îl vedeai scoțând din portbagajul Daciei toate minunățiile.

Omul avea o vorbă – «ziua în care vii acasă cu mâna goală e o zi pierdută. E ca și cum n-ai fi muncit». Pentru el, furtul ăla, oricât de neînsemnat, era adevărata răsplată a muncii. Nu salariul, pe care oricum nu avea pe ce să-l cheltuiască decât pe băutură. Și spunea toate astea cu o mândrie de nu-ți venea să crezi. Îi explica tatei în serile pe care le pierdeau la o cinzeacă despre valoarea muncii și despre cum «de la hoții ăștia tre' să iei cu mâna ta, că altfel ei nu-ți dau nimic».

Cu unele dintre lucrurile pe care le fura făcea mici trocuri. Le dădea pe alimente sau pe ce mai avea nevoie prin casă. Dar majoritatea erau pur și simplu inutile. De exemplu, a venit o dată cu o sacoșă de rafie plină cu izolatori din ăia de porțelan care se pun la stâlpii de înaltă tensiune. Când tata l-a întrebat – «Ce faci, bre, Mitică, cu ăia?", el i-a zis: «Îi duc la mama la țară și îi îngrop pe jumătate în pământ, în jurul straturilor de ceapă". Am râs cu tata de ne-am umflat.

Tata l-a întrebat odată – «Bine, mă, Mitică, da' pe tine nu te vede nimeni că ieși de acolo în fiecare zi încărcat? Portarul ăla al vostru nu zice nimic?» Nea Mitică a râs ca de o glumă bună. Zice: «Aide, bre, Cornele! Așa mă știi tu pe mine? Păi Valică, portaru', e prietenu' meu. Cu cine beau io o cinzeacă când pe tine te ține nevasta acasă? Și, oricum, îi dau și lui, mă!»"

(a consemnat Andreea SMINCHIȘE)

La Berlin, cu aeronava prezidențială

În urmă cu câteva zile, Nicolae Ceaușescu s-a deplasat la Aeroportul Otopeni pentru a se duce la Berlin, unde participa la festivitățile dedicate împlinirii a patru decenii de la proclamarea Germaniei Democrate. Vizitele în străinătate cu avionul aveau un protocol standard, descris în cartea memorialistică „A fi sau a avea" de col. (r) Adrian-Eugen Cristea.

Puține țări din lume și-au permis mari cheltuieli pentru a întreține un aeroport special și o flotilă de aviație la dispoziția unui singur om, președinte de stat. S-a întâmplat în România. Pe acest aeroport se găseau parcate avioane de lungă și medie distanță, compartimentate special, ce ofereau un lux și condiții rar întâlnite, pentru un președinte și soția acestuia, cu cabine dormitor din care nu lipseau baia, aparatura video și radio și tot ceea ce era mai mult decât necesar. Fiecare tip de avion existent avea dublura lui, pentru a fi schimbat în caz de nevoie. Erau și elicoptere. Toate aceste aparate erau întreținute, verificate la sol și în aer de un personal de zbor și tehnic încadrat într-o unitate specială. Toți erau militari și aparțineau de MApN.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

8 OCTOMBRIE

Și mai sensibilă astăzi, după intermezzo-ul basarabean, la veștile din Est. În Germania de Răsărit, manifestații și lupte cu Poliția (cum nu se mai văzuseră din 1953), după masivul exod de tineri spre Germania de Apus prin Cehoslovacia și Ungaria. În Ungaria tocmai, partidul comunist (în congres) renunță și la titulatură, și la dogmă și se autoproclamă socialist. În București circulă zvonul că Ceaușescu ar face o criză ori de câte ori aude ce se petrece în țările vecine. Seara, telefonez la München și în Statele Unite („Vocea Americii"), să fie chemat Dan Petrescu la numărul ieșean indicat de el.

Monica Lovinescu, Pragul. Unde scurte V, București, Humanitas, 1995, p. 222

Ion Dodu Bălan a fost numit rector al Universității din București. Vestea, deși m-a surprins ca o bruscă necuviință, nu mă mai uimește acum. Puterea își implântă adulatorii acolo unde vrea. Vorba franțuzului: „Tel maître, tel valet". Șeful statului a făcut ieri o vizită într-un mare magazin alimentar din Capitală. Se pare că în ultimele zile nemulțumirea muncitorilor bucureșteni s-a manifestat mai susținut (poate tocmai la ședințele de partid), iar ecourile ei au ajuns mai sus decât de obicei. Așa se explică preocuparea „specială" a conducerii pentru problemele alimentației. E însă o preocupare ce nu va da rezultatele scontate, fiindcă nu există măsuri suficiente pentru satisfacerea nevoilor interne; ele figurează doar pe hârtie, în telegramele „umflate" prin care i se anunță (Șefului) mari producții... iluzorii. Totul merge la export. Oare el chiar nu știe acest lucru?

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș. Ianuarie 1955 – martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 726-727

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

8 octombrie (duminică)

Soarele a răsărit la 7:22, a apus la 18:44
Luna a răsărit la 15:28
Sărbătoare creștină: Cuv. Pelaghia și Taisia; Duminica a XX-a după Rusalii.

S-a întâmplat la 8 octombrie 1989

● La Praga a avut loc o ședință comună a guvernelor RS Cehoslovace, RS Slovace și RS Cehe. În cadrul ședinței, au fost analizate proiectele planului și bugetului de stat pe anul 1990. Proiectele celor două documente au fost prezentate de Ladislav Adamec, președintele Guvernului RSC, care a relevat că, la 1 ianuarie 1990 țara urma să adopte un nou mecanism economic.

● Kim Ir Sen, secretar general al CC al Partidului Muncii din Coreea, președintele RPD Coreene, a primit la Phenian delegația militară chineză, condusă de Liu Huangkung, secretar general adjunct al Comisiei Militare a CC al PC Chinez.

Roxana VINTILĂ

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES

DESPRE CEAUȘEȘTI

„Ea era cam butucănoasă, în schimb el arăta mai bine în slip“

Tanti Vetuța/Tinerețe, floare de nu mă uita

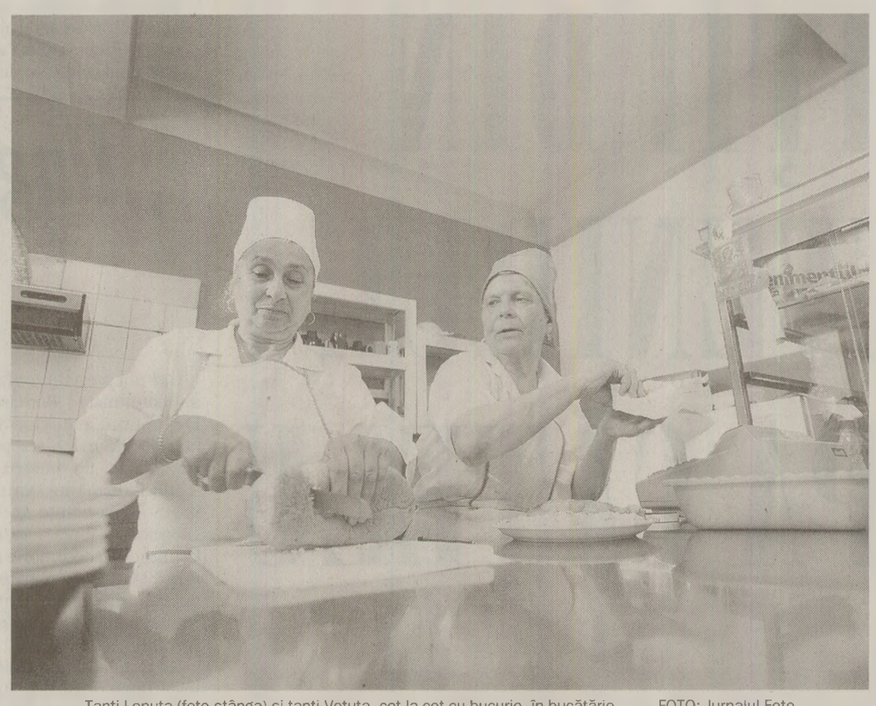

Tanti Lenuța (foto stânga) și tanti Vetuța, cot la cot cu bucurie, în bucătărie FOTO: Jurnalul Foto

Aproape toți ziariștii de la Casa Presei Libere au trecut, cel puțin o dată, pe la „babe“. Așa le spune lumea (chiar dacă, între timp, una dintre cele două s-a lăsat de meserie). Două sufletiste gospodine, cu grijă să gătească „ca la mama acasă“ la bufetul din inima mediei românești.

Din vorbă-n vorbă, ori dintr-o înghițitură-ntr-alta, auzi câte ceva interesant de la ele. Discuțiile purtate deseori peste masa de servire depășesc convenționalul și devin, uneori, mai personale. Așa am aflat că tanti Lenuța (Boșnio) servea pe vremuri gurile pretențioase ale activiștilor de partid, iar special pentru gărzile de corp ale lui Ceaușescu și pentru echipajul elicopterului, făcea niște salate bulgărești de le lăsa gura apă securiștilor.

Tanti Lenuța s-a născut în Stăncuța, o comună respectabilă a județului Brăila, aflată în apropierea vestitelor bălți dunărene. Toată viața a stat printre mirosuri și aburii din bucătării, a învățat să gătească și să servească bine. „Prima dată m-am angajat la cantina partidului din Brăila – povestea în urmă cu trei ani tanti Lenuța. Gospodăria partidului, cum i se zicea atunci. Acolo am lucrat vreo nouă ani. Și în gospodăria asta de partid, tovarășii se serveau foarte frumos și elegant. Dar și ei erau punctuali și corecți“, se referă aceasta la activiștii și secretarii de partid, dar și la milițienii care veneau să-și potolească foamea. Pe timp de vară, însă, trei luni de zile, era detașată la Neptun, în zona specială a lui Ceaușescu. Desigur, înainte să fie trimisă în „misiune“, tânăra Lenuța era bine verificată la Miliție și la Primărie, pentru siguranța tovărășimii care venea în concediu la mare, împreună cu soțiile. „Ooo, acolo eram foarte aranjată. Aveam unghii lungi, vopsite frumos, un coc mare cât capul. Așa trebuia să fim.“ În stațiunea care deținea odată titlul de „regina Litoralului românesc“ își avea și cuplul Ceaușescu reședința de vară. Soții veneau și plecau cu elicopterul, iar apariția lor aduna mai tot timpul curioșii stațiunii. „Când veneau Ceaușeștii la Neptun, erau toți prezenți. Mergeam și eu să-i văd, de fiecare dată când aterizau. Se făcea curat pe toate străzile și aleile, erau trandafiri peste tot. Era curat. N-au venit niciodată să mănânce la restaurantul Galați, acolo unde eram eu șef bufetar, și asta pentru că își aduceau bucătarul personal de la București.“ Din meniul tovarășilor secretari de partid nu lipsea, dimineața, laptele cu cacao, iar gărzile lui Ceaușescu aveau un fix al lor: salata bulgărească. „Era slăbiciunea lor.“

„Era tare bine pe vremea aia. Eu am dus-o bine. Și-apoi, nu mi-era frică să merg pe stradă. Țin minte că la patru dimineața, când se deschidea restaurantul, o porneam și eu spre lucru. Dar niciodată nu am pățit ceva. Iar la restaurant veneau oameni serioși. Nu făceau gagicăreală, dar dacă totuși se încurcau cu vreo cameristă, erau foarte discreți. Nu știa nici vântul, nici pământul.“

Dar Ceaușescu... Ceaușescu cum era? „Era popular. Venea lumea să-l vadă. Dar ea era răutăcioasă. Cred că Elena a stricat totul. Știu că voia să-i fie schimbate așternuturile în fiecare zi. Iar la plajă erau mereu înconjurați de milițieni. Aveau plajă privată, desigur. Ea era cam butucănoasă, în schimb el arăta mai bine în slip. Ei... am dus o viață frumoasă, ordonată, curată... Era respect la partid“, ține tanti să precizeze încă o dată, cu riscul de a părea o nostalgică incurabilă a anilor comuniști. Detașările ei la Neptun au durat cinci ani de zile. La restaurantul „aleșilor“ mai erau primiți să mănânce și turiștii germani. Pentru ei, însă, prețurile erau speciale: adică mult mai mari. Cu toate acestea, nemții se simțeau bine și nu uitau ca înainte de plecare să cadorisească personalul restaurantului. „Ăștia aveau masă mai deosebită. Nu le lipsea cafeaua cu frișcă. Înainte să plece, ne făceau cadouri. Veneau la fiecare în parte, cu pachețele în care puseseră ciorapi, sutiene, chiloți, cămăși, păpuși, săpun, cosmetice...“

În afară de activiști și de tovarășii supremi care, de altfel, nu-și prelungeau atât de mult șederea pe malul mării, tanti Lenuța își mai delecta privirea cu artiștii muzicii ușoare românești. „Angela Similea a stat lângă mine, pe plajă. Îi mai vedeam pe Dan Spătaru, pe Gil Dobrică. A, am uitat să vă spun. La Neptun, am stat în cameră cu o recepționeră. A fost iubita lui Gil Dobrică. Ce-l mai plăcea... Pe cântăreț îl vedeam în fiecare dimineață când alerga. Făcea mult sport.“

După 1990, tanti Lenuța a mai lucrat încă trei ani pe Litoral. Apoi, prin căsătorie, s-a mutat la București și a reușit să se angajeze întâi la Școala ajutătoare 8, după care la Școala de Surzi numărul 1. Trei ani de zile a lucrat cot la cot cu tanti Vetuța, și cam tot de atâția a înlocuit-o mai tânăra Nina. La bufetul pe care ziariștii l-au numit „La babe“.

Roxana-Ioana ANCUȚA

La Berlin, cu aeronava prezidențială

(Urmare din pag. I)

Până să ajungă în această unitate, cei aflați în atenție trebuia să aibă experiență în domeniu.

Cine avea diferite vicii era încă de la început înlăturat. Toți ofițerii și subofițerii și-au exercitat profesia fără reproșuri.

Un avion prezidențial nu se întâlnește prea des. Prin amenajarea lui interioară, este o excepție. Compartimentările sunt făcute numai de uzina constructoare. Interiorul unui astfel de avion este o armonie de spații, culori și de lumină. Este făcut ca, în afară de comoditate, să ofere și siguranță, adică să ai încredere că vei ajunge la destinație. La toate avioanele prezidențiale din lume există însoțitoare de bord, în uniforme caracteristice de la o țară la alta. Toate sunt în serviciu militar. Rolul lor este deosebit.

La avioanele prezidențiale românești n-a existat nici măcar o însoțitoare de bord. Așa s-a crezut că este necesar. De la cine a pornit o asemenea hotărâre? Nu se mai știe, că s-a pierdut în timp de zeci de ani. Această lipsă a însoțitoarelor de bord a creat două aspecte:

– când soții Ceaușescu se aflau la bord masa le era servită de bucătar și ospătar, care erau permanent cu ei;

– pentru cei care-l însoțeau pe președinte, printre care personalități politice, miniștri, medici, ziariști și ofițeri din sistemul de protecție, servitul meselor ca și al apei minerale se făcea prin metoda „descurcați-vă singuri!“. Numărul acestora se ridica la aproximativ 20.

În marginea din dreapta a clădirii Aeroportului Otopeni se găsea salonul oficial. Era folosit în exclusivitate pentru plecările și sosirile președintelui României, dar și pentru alți președinți de stat care veneau în vizite oficiale sau particulare. Era format dintr-o sală mare de primiri și culoare. Multă marmură albă și bej, lambriuri din lemn de paltin și tei. Simplitatea construcției atrăgea atenția și printr-un bun-gust al aranjamentului interior.

Aeroportul a fost scena care a putut reda cel mai bine relațiile existente dintre soții Ceaușescu și ceilalți membri cu funcții de conducere ai partidului. Era locul care, de multe ori, îi strângea pentru a fi împreună la un eveniment determinat de primirea și plecarea unor personalități străine importante.

Se creaseră, în decursul multor ani, relații anacronice, care evidențiau un cult al personalității greu de crezut, pe care toți îl acceptau și îl susțineau. Aici, pe aeroport, se puteau observa cel mai bine reacțiile prin care cei de la vârf, mai ales, doreau, parcă, să-și diminueze personalitatea. Era o regie generalizată, acceptată de fiecare în parte, deoarece exista convingerea că, procedând în acest fel, fiecare are numai de câștigat.

Să presupunem că Nicolae Ceaușescu a fost plecat în străinătate la o conferință și se reîntoarce. Pe aeroport, în semn de prețuire era prezentă conducerea de partid și cam 1.500 de persoane pentru a-i face o primire din care să rezulte atașamentul poporului, deși manifestanții, în majoritatea lor, nu știau nici de unde vine președintele și nici pentru ce a fost în străinătate. Conta primirea. Cu zece minute înaintea aterizării avionului sosea și Elena Ceaușescu. Nu dorea să ajungă mai devreme. La sosire, în fața ușii salonului oficial, era așteptată pentru a i se face o primire considerată ca necesară, de aceleași persoane, greii conducerii de partid, care se considerau și cei mai atașați de familie. Printr-o susținere permanentă și îndelungată încă din 1965. Celelalte vârfuri ale partidului nu se băgau în așa ceva. Între cei care îi făceau primirea, Manea Mănescu, permanent sobru, puternic marcat de misiunea de a-i spune „tovarășei“ la sosire, de fiecare dată, un bun sosit la aeroport.

Un al doilea prezent, Gogu Rădulescu, prieten din tinerețe cu soții Ceaușescu, prezent și el la toate primirile. Avea burta mare, ce o purta de zeci de ani, dar parcă în ultimii ani se umflase și mai mult. Era o enigmă pentru Elena Ceaușescu, pentru că, deși nu prea cumpăra produse de la sector, burta, în loc să-i scadă, îi creștea. Nu cobora scările de la salon pentru a se găsi lângă mașina celei așteptate, întrucât acest lucru îl făcea numai unul singur, Manea Mănescu. Aștepta sus, cu aerul lui de nepăsător, cu haina veșnic descheiată. Avea un loc sigur pentru tot restul vieții, ceea ce îi da posibilitatea să se gândească și mai mult la câte o poezie sau la mai multe, pe care le va citi în cercul lui de prieteni și prietene de la Comana, unde avea o casă de vacanță, ceea ce era o raritate. Dar prezența lui în asemenea situații de primire la aeroport o socotea ca deosebit de importantă. Cel puțin pentru impresie. Alt participant la acest mic protocol era Emil Bobu, un personaj permanent neliniștit, cu priviri cercetătoare peste tot, preocupat ca acțiunile la care participa să se termine cât mai bine pentru cei doi soți conducători. Nu dorea să i se reproșeze ceva. Era învățat să primească permanent sarcini. Nu ieșea cu nimic în afara indicațiilor ce tot i se dădeau. Își formase un comportament dur. Celorlalți colegi din conducerea de partid le mai trebuiau mulți ani până să ajungă la performanțele lui. Părea omul preferat al celor doi, de parcă providența îl scosese în calea lor. Era emanatul doctrinei politice ceaușiste, fiind și mai tânăr decât ceilalți. Prezența lui în orice loc era considerată ca o garanție a reușitei acțiunilor, mai ales în domeniul organizării și al propagandei. Ultimul din acest grup permanent de întâmpinare, un personaj grav, taciturn, sub povara sarcinilor de prim-ministru. Era Constantin Dăscălescu. Îi lipsea interesul de a îndruga niște cuvinte de bun venit. Figura lui îi băga în sperieți pe toți cei din jur. Avea experiență mare în sperieturi, căci așa procedase și cu cei de la Galați, unde fusese prim-secretar județean. Ajunseseră acești bieți oameni ca să-i spună, așa ca să n-audă chiar toți, „Nea Titi Duru“.

La coborârea din mașină, Elena Ceaușescu arbora același zâmbet cunoscut de revedere. Avea pleoapele lăsate, semn caracteristic celor în vârstă care nu poartă ochelari, pentru a lăsa impresia că văd mai bine decât alții sau că i-au uitat acasă. Apoi intra în salon, zecile de inși deveneau atenți și nu mai discutau. Câtev minute, după care se ieșea din acest salon oficial. Cei 1.500 de manifestanți se uitau curioși pentru ca s-o vadă pe „Tovarășa“. Erau cam dezorientați. Unii băteau din palme, alții strigau lozinci, iar cei mai mulți tăceau și se uitau. Ei știau că au fost aduși ca să-l primească pe Nicolae Ceaușescu. Dar la o asemenea apariție nu se așteptau. Vedeau că Elena Ceaușescu, însoțită de cei patru care-i făcuseră primirea la coborârea din mașină, mergea încet spre locul unde va opri avionul. Restul, la o distanță de 10-12 metri. Nici o apropiere. Distanța trebuie păstrată, pentru că ea te face să înțelegi că, acolo, în vârf, există o personalitate, iar o apropiere ar putea confunda rolul unei înalte personalități cu restul. Deci, o asemenea situație trebuia respectată.

Avionul a sosit. Nicolae Ceaușescu coboară pe ușa din față. Restul, pe cea din spate. Ușa din față are o singură semnificație, că pe aici trec numai două persoane, adică cei doi soți. Egalitarismul este valabil în doctrină. Aici este vorba despre un profund respect, pe care toți din suită l-au învățat, chiar dacă în mintea lor mai gândeau și alte lucruri. Nicolae Ceaușescu nu zăbovește. Are lucruri importante și pleacă împreună cu tovarășa sa. Acum cei patru au dispărut, au intrat și ei în rândul celorlalți la 10-12 metri în spate. Cei doi soți îi salută cu mâinile pe cei care-i ovaționează. Se ridică steaguri, pancarte și se strigă lozinci. O primire cu rost de a demonstra altei lumi, de prin alte țări, existența unei trainice relații între conducători și populație, venită de pe stradă cu o nespusă bucurie când a auzit că le sosește conducătorul. Cel puțin așa trebuie interpretată o astfel de manifestație. Fără organizatori și supraveghetori. Totul, așa, spontan. Iar cei cu lozincile scrise probabil că fugiseră de la fabrici împreună cu șoferii întâlniți ca să vină și ei pe aeroport pentru a se încadra în bucuria generală. După 15-20 metri parcurși, Nicolae Ceaușescu se mai întorcea din mers și le făcea semn celor din urmă care veneau și ei, dar la distanță. Ca să se mai apropie. Dar nici vorbă, căci distanța se păstra. Era necesară.

Primirea pe aeroport s-a încheiat. Soții Ceaușescu își iau rămas bun de la cei din conducerea partidului care i-au făcut primirea. Se suie în mașină și pleacă. Toată lumea s-a liniștit. Zeci de mașini se îmbulzesc să vină să-și ridice șefii și să plece în vizită. Dar fără girofar, că n-aveau așa ceva. Cei 1.500 de primitori manifestanți erau veseli. Ziua de muncă se terminase. Își strâng drapelele și ce mai rămăsese din lozinci. Autobuzele erau în așteptare. Ei erau ultimii care plecau spre București. S-au învățat cu aeroportul. Au stat la aer curat, s-au uitat la avioane, mai strigau câte o lozincă și discutau. Apoi plecau spre casele lor cam obosiți de atâta stat în picioare.

Fragment din col. (r) Adrian-Eugen Cristea, A fi sau a avea, București, Editura Paco, 2008, p. 220-228.

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Minerii din Dobrogea raportează

Oamenii muncii din cadrul Întreprinderii Miniere „Dobrogea“, cu raza de activitate în județele Constanța și Tulcea, raportează atingerea nivelului de producție pentru patru ani din actualul cincinal. Îndeplinirea în avans a prevederilor planului a fost posibilă cu urmare a transpunerii în practică a unui mare număr de măsuri cuprinse în programul de modernizare a fluxurilor productive, mai bunei organizări a muncii și a utilizării la parametrii înalți de eficiență economică, a utilajelor din dotare. Din exploatările miniere Corbu, Adamclisi, Hârșova, Basarabi din județul Constanța, precum și cele de la Mahmudia, Somova, Altân Tepe, din județul Tulcea, au fost livrate suplimentar unităților prelucrătoare 520.000 tone calcar siderurgic, 28.000 tone de dolomită magnezitică, însemnate cantități de argilă caolinoasă, bentonită cuarțitică, precum și minereuri neferoase.

Patru ani în trei ani și zece luni

Celebra formulă „cincinalul în patru ani și jumătate“ a căpătat tot felul de subdiviziuni, care mai de care mai fanteziste. Colectivele de muncă din unitățile industriale ale orașului Brad din județul Hunedoara au raportat împlinirea cu o lună înainte a planului de producție-marfă pe trei ani și zece luni. Avansul de timp câștigat le dă hunedorenilor posibilitatea ca până la 31 octombrie să realizeze suplimentar o producție-marfă de circa 100 milioane de lei, concretizată în importante cantități de minereuri complexe și cuprifere, cărbune brun, utilaje tehnologice pentru minerit, dar și pentru industria confecțiilor textile destinată atât beneficiarilor interni, cât și celor de peste hotare.

Depășiri de plan la export

Colectivele muncitorești aparținând celor 119 unități economice din județul Argeș, care și-au depășit sarcinile de plan pentru perioada parcursă deja din anul 1989 la producția destinată exportului, au realizat și au pus la dispoziția beneficiarilor externi un volum suplimentar de bunuri materiale în valoare de peste 200 milioane de lei. La obținerea acestui succes au contribuit oamenii muncii de la Întreprinderea de Motoare, Întreprinderea „Textila“ Pitești, Întreprinderea de produse Electronice și Electrotehnice „Electroargeș“, din Curtea de Argeș, precum și cei din cadrul Uniunii Județene a Cooperativelor Meșteșugărești.

Birocrații în producție!

La Întreprinderea de vagoane Drobeta Turnu-Severin au avut loc dezbateri și dări de seamă de analiză privitoare la îmbunătățirea întregii activități de producție. Ocazie cu care s-au și prezentat o serie de propuneri concrete. În cadrul dezbaterilor de la Organizația de Partid nr. 9 din Secția a II-a s-a pus accent pe problema resurselor materiale refolosibile, valorificarea lor deplină în producție, insistându-se pe reducerea grabnică și chiar a eliminării oricărei forme de risipă. Asta cu atât mai mult cu cât acolo se utilizează anual zeci de mii de tone de metal, întreprinderea fiind unul dintre cei mai mari consumatori din țară. Măsurile propuse au acoperit o gamă largă de soluții, de la amplasarea în fiecare loc de muncă a unor containere unde să fie colectate cele mai mici bucăți de metal rămase de pe urma proceselor tehnologice, până la realizarea unor magazii speciale în care să fie depozitate și luate în evidență, pe dimensiuni, orice bucăți cât de mici de material. Petre Nicoară a afirmat atunci: „Suntem comuniști cu multă experiență și putem să ne preocupăm mai mult de încadrarea în normele de consum și să coborâm chiar și sub ele. Este nevoie doar de creșterea răspunderii fiecăruia dintre noi spre a putea economisi cât mai mult metal care se produce cu mari eforturi materiale“. Iar Angela Cupă a venit cu o soluție chiar și mai radicală: „Membrii departamentului financiar contabil să iasă cel puțin două-trei zile din birouri, să vină în secții și să analizeze la fața locului situația exactă a consumurilor, să formuleze observații și să vegheze la respectarea normelor de consum și de stocare“.

Vasile SURCEL

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Securiștii erau bruiați

MI, DSS, SMB
Strict secret
Serv. Ind. de Inv.
Ex. nr. 1
F/C-2/SM/DI 0012376 DUI 122903
8 oct. 1989

Către S.M.Buc.

La adresele d-stră nr. 112/VM/00759-00707 din 15.08.1989 vă comunicăm următoarele:

Iuga Gavril, fiul lui Petre și Maria, născut la 8.XI.1937, născut în comuna Mateești, jud. Vâlcea, de cetățenie și naționalitate română, domiciliază în Strada Mr. Băcilă Vasile nr. 3, bl. 2, sc. 1, apt. 11, Sectorul 2, Circa a 7-a de Miliție (și nu în Str. Ripiceni nr. 63, bl. 10, sc. 1, apt. 2). Sus-numitul este de profesie șofer, a lucrat în calitatea respectivă la Întreprinderea de Transporturi București, dar de circa șase luni este pensionat medical. Din verificările efectuate la adresa de mai sus a rezultat că cel în cauză duce un mod de viață extrem de izolat, nu a fost remarcat să primească vizite din afara imobilului. Cu rude sau relații în străinătate nu este cunoscut, iar la domiciliu nu a fost remarcat să primească vizita unor astfel de persoane. În discuțiile ocazionale cu vecinii de palier nu a fost auzit să comenteze negativ politica partidului și statului nostru. Este căsătorit cu Maria, fiica lui Radu și Matilda, născută la 26.VI.1946 în comuna Petrești, jud. Dâmbovița, om al muncii la întreprinderea „Stela“ și împreună au un copil Iulian, născut la 1.VII.1983 în București. Iuga Gavril a mai fost investigat pentru Direcția a I-a la cererea Nr.113/DA /0055590 din 17.II.1989.

Extras din dosarul de urmărire informativă a lui Dumitru Iuga, provenit din arhiva CNSAS

Sclifosiții din MF 3 și suvenirul de la Rampa Cățelu

(Urmare din pag. I)

Ce să mai fi zis Mircea când medicul m-a anunțat că am păduchi? Că a avut dreptate madam Charbonier (tovarășa C.)?

Zile în șir m-am simțit ciumată. Ai mei și-au petrecut o noapte cu pieptenele de os în capul meu, strivind gângănii. Îmi arsesem pielea capului cu litri întregi de petrol. Umblam înfășurată, cât mai pe lângă ziduri, n-am mai făcut vizite. Îmi ardea creștetul și îmi ardeau obrajii. Puteam să mă duc să depun ouăle de păduchi pe biroul otrăvii aleia? Ia și matale un suvenir de la Rampa Cățelu. Cine știe, m-aș fi trezit cu ea rânjind: „De, cucoană, capra păduchioasă ține coada sus. Acu' să văd cum te mai dai intelectuală“.

Nu am mers, Mircea. Și nici nu i-am tras una peste ochi când a dat cu o dără de praf pe obrazul unei colege care nu șterse rafturile în laboratoarele de fizică. Mă mulțumesc să citesc Toamna Patriarhului și să văd cum crește coiul dictaturii în diverse tovarășe și tovarăși din acea specie. Nu doar pe Ceaușescu voiam să îl ucid, ci și toate aceste lașități ale mele, pe mine cea neputincioasă și lașă. Mi-era silă de mine care o făceam pe nufărașul elitist și strâmbam din nas. Dacă eram femeie de-adevăratelea, săream la capra aia și-i smulgeam părul din cap.

Mihaela MIROIU
Fragment din volumul Mihaela Miroiu, Mircea Miclea, R'Estul și Vestul, Polirom, 2005, p. 109-112

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Rațiunea cenzurii este aceea de a tăia legăturile cu societatea civilă. Încearcă să distrugă tot ce există în afara statului. Gradul de civilizație este contrapus de cenzură. Nu există societate civilă acolo unde ea e înconjurată de zidurile cenzurii. Cenzura taie legăturile între diferitele părți ale societății și în felul acesta reușește să întrerupă funcționarea societății civile.

C. excitat de propunere. Stă în apropiere. Îi promit s-aduc textul în original, nu am făcut copii din prudență. Se strâng semnături pe o singură foaie. A existat ideea să facem niște copii să trimitem la băieții de la Iași (Dan Petrescu, Sorin Antohi, Liviu Antonesei), Timișoara (Mircea Mihăieș, Daniel Vighi etc.) și Cluj. Am considerat riscant. Aduc hârtia peste două zile, după ce o recuperez de la B. Își așterne semnătura într-o stare de exaltare. Mai sporovăim, abia ne-am cunoscut. Îl știu din auzite, un erudit. Îmi recomandă și alte nume. De unii aud prima dată. Bun, ne mai mișcăm puțin, cercul se lărgește. Extrem de inteligent, agitat, mobil, facem și alte planuri. Sunt impresionat de curajul lui, și e ferm.

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 150-152

A dat telefon Gicu, spune că sunt la camera 221, Hotel „Sinaia“. Mergem acolo cu trenul de 10:20. E soare, e frumos, poate cam răcoare. Căscăm gura la „perla Carpaților“, e cam neagră, ne întâlnim iar cu fostul coleg, Condrea, pășim agale spre Peleș, intră numai „străinii“, iar noi, vechi prahoveni, atotcunoscători, ne plimbăm prin preajmă, încă e vegetație bogată ușor îngălbenită într-un amestec de verde și arămiu. Interiorul Palatului îl cunoaștem. Lume puțină, ico-acolo câte un grup sărăcăcios și vesel. Ne întoarcem spre seară acasă. Personalul s-a supraîncărcat dinspre Predeal, Azuga, Bușteni, Poiana Țapului. Tren jigărit ca în filmele western. Stăm ca sardelele până la domiciliu. Autobuz din gară nu e duminica. Așa că pe jos, tipa-tipa, și aterizăm extenuați în vastele noastre apartamente... Ceartă aspră cu cei de la centrala termică. O țin de vreo cinci zile că s-a „defectat“. Și de ce nu o apărăm? Întrebare cu răspuns fără noimă, de unde înțepătura ripostei pe tonul cel mai înalt și cu atac la regim... Bine că avem gaze și apă rece, care se face caldă și noi ne clătim omenește... EL și al LUI s-au întors din RDG și repede s-au dus în piață. Vizită anunțată, pregătită, piața dăruită cu cornul Amaltheiei, opulență, EI surâd extaziați, EL dă din mâini, adică indicații prețioase cum să fie împachetate unele produse, pentru ca „deservirea“ să decurgă mai bine în întâmpinarea Congresului al XIV-lea. Potemkiniada e în floare. Imediat după plecarea Conducătorilor mult iubiți, totul dispare ca sub bagheta Samanthei... La televiziunea bulgară, un film sovieto-francez după Victor Hugo.

Pe programul doi al bulgarilor vorbește Kirk (Kârk, zic ei) Douglas, apoi, în continuare, filmul „Spartacus“, unde mai joacă Laurence Olivier, Michel Simon, Tony Curtis... Plouă și adorm în pace.

Constantin Trandafir, 1989. Vedere din provincie. Jurnal, București, Editura Vestala, 2009, p. 189-190

„UNGARIA FOLOSEA DISIDENȚA ROMÂNEASCĂ"

(Urmare din pag. I)

În acel moment, Guvernul ungar a decis să ne invite pe noi, Organizația «România Liberă», să participăm, în numele României. Cu acest prilej, am cerut public scuze în numele poporului român, inclusiv la postul de televiziune BBC, pentru acțiunile autorităților comuniste române din toamna lui 1956, când Imre Nagy și o parte din conducătorii Revoluției Ungare au cerut azil politic în România, după intervenția în forță a trupelor sovietice. La ordinul Moscovei însă, autoritățile române i-au dat înapoi Ungariei, unde au fost asasinați prin spânzurare, legați cu sârmă ghimpată și îngropați cu fața în jos. Din acel moment, a început războiul între noi și autoritățile comuniste române."

Au vrut să ne folosească în scopuri murdare

În seara zilei de 16 iunie 1989, după terminarea manifestației, Magyar Democrata Forum, un partid de opoziție la vremea respectivă, și câțiva români invitați din Occident la comemorare au semnat o declarație comună, cunoscută sub numele „Declarația de la Budapesta". „A doua zi, am fost invitat să semnez în numele organizației această declarație. Întrucât în declarație se făcea referire la dreptul de reprezentare politică autonomă și autonomie culturală a fiecărei națiuni, am decis să nu semnez această declarație. Din momentul acestui refuz, am intrat în dizgrația autorităților maghiare. Mi-am dat seama în acel moment că autoritățile maghiare vor să ne folosească pentru scopuri murdare. În acele zile am fost contactat de un partid din Ungaria, pentru a participa la Congresul Solidarității din Polonia, unde trebuia să declar că Transilvania este pământ unguresc. Am refuzat vehement și am decis încetarea oricăror relații cu autoritățile maghiare", a mai amintit Doru Staicu.

„România Liberă" îl somează pe Ceaușescu să abdice

Câteva zile mai târziu, la data de 3 iulie 1989, Organizația „România Liberă" din Budapesta a organizat o demonstrație de protest în fața Ambasadei României, pentru a protesta față de Guvernul român, care i-a declarat pe transfugii din Ungaria „trădători de patrie". Demonstranții au purtat pancarte pe care scria „Jos regimul Ceaușescu", „Trădătorii neamului, familia Ceaușescu", „Noi nu suntem fasciști, iredentiști, legionari, Noi suntem România Liberă". În fața Ambasadei României și în prezența tuturor corespondenților mass-media occidentale s-a dat citire unui protest adresat ambasadei, unei telegrame trimise ambasadorului român la Budapesta și unei scrisori deschise adresate „cetățeanului-președinte" Nicolae Ceaușescu, care conținea 44 de capete de acuzare și, în final, îi cerea abdicarea.

Amenințat cu expulzarea

Au urmat zile grele pentru președintele Organizației „România Liberă". La un seminar, unde au fost invitate mai multe organizații aflate în opoziție în Europa de Est, Staicu a fost din nou acuzat de opoziția maghiară că nu a semnat „Declarația de la Budapesta". „Mi s-a recomandat pe un ton ultimativ să semnez această declarație, deoarece trăiesc pe teritoriul Ungariei și, în caz contrar, voi fi expulzat în România. Acest seminar s-a desfășurat într-o localitate la granița cu Austria. La întoarcerea în Budapesta am constatat că sediul și clubul unde se întâlneau membrii «României Libere» ne-au fost luate. În acel moment, mi-am dat seama că situația este disperată. Am luat legătura cu Ion Rațiu și am fost sfătuit să dizolv organizația și să părăsesc Ungaria, lucru pe care l-am și făcut, anunțând public mai multe cotidiene străine și membrii ambasadelor SUA, Canadei, Angliei și Austriei dizolvarea Organizației «România Liberă». Am cerut azil politic Ambasadei Austriei și, spre deosebire de ceilalți trei lideri ai organizației, predecesorii mei, am fost refuzat și sfătuit să rămân în Ungaria."

Cu ocazia reînhumării rămășițelor lui Imre Nagy, maghiarii au semnat „declarația de la Budapesta". Dizidenții români au fost „invitați" să aprobe și ei autonomia culturală din Transilvania FOTO: AFP/MEDIAFAX

Am fost în tabăra din Bicske

„Am vizitat în mai multe rânduri tabăra de la Bicske, unde autoritățile maghiare îi cazau pe refugiați, indiferent de origine. Lagărul de la Bicske nu era o fostă cazarmă militară, așa cum s-a vehiculat, ci un cămin de nefamiliști, unde locuiau sute de români – bărbați, femei, copii și bătrâni, precum și sute de refugiați din alte țări. Nu am cunoștință să mai fi existat și alte tabere pe teritoriul Ungariei. Știu că Ungaria a fost aleasă teatru de bătălie pentru destabilizarea regimurilor comuniste din Europa de Est, operațiune pusă la cale de serviciile secrete occidentale și KGB, probabil după Malta. Altfel, cum se poate explica primirea miilor de refugiați români într-o țară membră a «Pactului de la Varșovia» și sprijinirea lor pentru a lupta împotriva regimului comunist din România, sprijinire pașnică, cu sedii, cluburi de întrunire, acces în mass-media? După deschiderea simbolică a cortinei de fier, la mijlocul lunii septembrie 1989, mi-am dat seama că zilele dictaturii din România sunt numărate. Era totuși un moment greu. Peste tot mișcase ceva, în Germania în 1953, în Ungaria în 1956, în Cehia în 1968, în Polonia mai tot timpul, numai la noi nimic. Toți tăceau, în afară de Doina Cornea, Mircea Dinescu și alți câțiva. Era nevoie de un semnal, chiar dacă el a fost dat din afara țării. Nu credeam că regimul Ceaușescu va asista pasiv la mișcarea românilor din Ungaria. Securitatea română avea semnale că totul era pe ducă, poate de aceea am reușit să fug... Îți trebuiau un curaj extraordinar și un pic de nebunie, dar nu regret absolut nimic", a mărturisit Doru Staicu, luptătorul anticomunist care a dat semnalul începerii revoluției române din... Budapesta.

Avertizat de Securitate

Urmărit permanent de diverse persoane, Staicu a fost atenționat în mod direct și de serviciile secrete române să părăsească cât mai repede Ungaria. „La un moment dat, într-o seară când mă întorceam acasă – locuiam pe o stradă pustie de la marginea Budapestei – am fost urmărit insistent de o mașină. Mașina a oprit în spatele meu, iar atunci am crezut că totul s-a sfârșit. Din mașină a coborât un bărbat, care mi-a spus în românește să nu mă întorc. Mi-a zis: «Dacă ești înțelept, părăsește imediat Ungaria! Dacă vrei să trăiești, că ai putea fi asasinat». Apoi mi-a zis să plec. El s-a urcat în mașină, a dat cu spatele și a plecat." În noaptea de 1/2 octombrie 1989, cu ajutorul unor călăuze, Doru Staicu a trecut ilegal din Ungaria în Austria. Din Viena, cu sprijinul UMRL, a ajuns în Olanda, unde a cerut azil politic.

Lucian DOBRATER

ARTICOLUL ZILEI

O țară a frumuseții

Aplecarea către frumos pare a fi un dar al fiecărei ființe umane. Depinde cum este cultivată, apărată și dezvoltată această celulă de aur a celei mai reușite întruchipări a materiei, a naturii, a cosmosului. Căci frumosul este condiționat întotdeauna de o infinitate de factori, printre care relațiile sociale, munca, istoria, cultura, psihologia colectivităților umane, mediul geografic, influențele joacă un rol determinant.

Judecând după felul grav, adânc, în care meditează asupra sinelui și asupra lumii înconjurătoare Gânditorul neolitic de la Hamangia, după forma și culoarea giuvaerelor de ceramică, din fier, din aur și argint descoperite de arheologi de pământul românesc, după încrustăturile de pe furcile de tors, după culoarea și motivele care împodobesc iile și fotele, velințele și ștergarele, catrințele și cojoacele de la Apa Dunării și Munții Carpați, după farmecul doinelor și cântecelor de dor, după ritmul horelor, după statura eroilor din baladele și basmele din Țara lui Făt-Frumos, a lui Luchian și Enescu, ce gând se poate mulțumi să descrie cu vorbe obișnuite România, darurile oamenilor trăitori pe această gură de rai a planetei? Metafora vine până și pe buzele celui care calcă pentru prima dată pe acest armonios picior de plai... România, țară a culorilor. România, țară a cântecului... Țară a oamenilor... Țară de dor... România, țară a frumuseții. În ciuda tuturor vicisitudinilor unei istorii zbuciumate, oamenii acestui pământ n-au lăsat niciodată deoparte, n-au uitat, n-au părăsit cântecul și jocul, harul pentru formă și culoare, obișnuința de a visa cu ochii deschiși la vremuri mai drepte, capacitatea de a plăsmui frumosul. Le-au împletit întotdeauna cu munca și lupta, cu bucuriile și necazurile. De la naștere și până la o altă parte a lumii, arta nu cunoaște o condiționare mai directă cu viața de fiecare zi a omului, cu munca lui, cu universul familiar, dar și cu cele mai înalte năzuințe ale minții sale, ca pe aceste meleaguri, „Cântarea României", această creatoare a unui întreg popor nu face decât să dea dimensiuni pe măsura epocii, milenarei conviețuiri a românilor într-un spațiu sensibilizat la frumos, împodobit cu doine și fresce, cu proverbe și strigături, cu Sara pe deal și Coloana Infinită. Dimensiuni pe măsura năzuințelor și talentelor unui popor liber, stăpân pe destinul său. Dimensiuni din perspectiva unei concepții revoluționare despre lume și viață, despre artă și cultură care așază în centrul tuturor preocupărilor omul, fericirea, împlinirea sa multilaterală. Dimensiuni decurgând din convingerea profund democratică, larg umanistă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care consideră că poporul întreg are capacitatea și dreptul de a participa direct la bucuria artei, de a făuri o dată cu bunurile materiale și pe cele spirituale, de a spori puterea frumosului, de a ridica munca pe treptele creației, de a da artei temeinicia muncii.

O dată cu performanța de a fi antrenat la dulcea zăbavă a cititului și scrisului, a cântecului și pictatului, a jocului scenic și cinematografic, mulțimi impresionante, Festivalul național „Cântarea României" își dovedește forța, originalitatea, semnificația profundă prin ideile estetice și politice pe care le promovează. Scopul lor principal este edificarea omului nou, multilateral dezvoltat, omul constructor, omul activ, omul capabil să desăvârșească o operă socială ambițioasă, complexă, un om cu deprinderi practice, dar și visător, știind să se recicleze pentru a face față tuturor nevoilor societății și, totodată, să-și apere natura umană, capacitatea de a visa, de a iubi poezia, colectivitatea. Într-un cuvânt, Festivalul ridică pe o treaptă nouă tradițiile democratice și umaniste ale culturii și artei noastre. (...)

Festivalul național „Cântarea României" este o epopee națională dintre cele mai originale, mai pline de adânci, de generoase semnificații. Demonstrație convingătoare a superiorității socialismului față de toate celelalte orânduiri ale istoriei, demonstrație strălucită a trăsăturilor specifice, pe care le îmbracă revoluția socialistă în România. Expresie concludentă a libertății de creație și în același timp a unei complexe înțelegeri a necesității sociale și politice de toți membrii societății. De creatorii socialismului românesc dezvoltat. (...)

Într-un veac în care atâtea forțe ostile asediază fragila celulă umană, înstrăinând-o de natura sa, iată, poporul din Țara Mioriței construiește cu vitalitate un univers al muncii și creației. Țara întreagă e un șantier al noului. Noul în muncă și în artă. Într-o simbioză revoluționară. Țara întreagă – o scenă a frumosului.

George Baciu
Scînteia Tineretului,
nr. 12.542/1989

Sovieticii au înființat „Fronturile populare"

(Urmare din pag. I)

Tot în august, în Azerbaidjan se constituie un centru de inițiativă însărcinat cu elaborarea programului Frontului popular. În octombrie asistăm la crearea partidului național democratic georgian, care va juca un rol crucial în revenirea lui Șevarnadze la putere, la Tbilisi.

La sfârșitul anului 1988, Fronturile populare și mișcările naționale vor căpăta conștiința puterii lor, atunci când vor organiza campanii de proteste față de proiectul de amendament la Constituția sovietică, în virtutea căruia Prezidiul Sovietului Suprem federal i s-ar fi permis să declare starea de urgență în republici: reacția cea mai violentă se înregistrează la Tbilisi, cu manifestații enorme.

În același an 1988 s-au organizat fronturi populare în întreaga URSS: la sfârșitul lui noiembrie 1988, la Gorki; la Moscova (60% din membrii săi sunt în PCUS – de altfel, mișcarea nu pare a reuși să demareze); în Tataria; la Krasnoiarsk; la Stavropol; la Kuibișev, unde Frontul popular cere libertatea presei, spre marea nemulțumire a autorităților locale; la Leningrad, la Celiabinsk, în Karelia etc. Frontul popular din Leningrad se formează la 15 martie 1989, cu ocazia primului Forum al democraților din Leningrad. Congresul de constituire are loc la 17 iunie 1989. O asociație „Pentru un Front popular" exista deja din septembrie 1988.

Pentru a completa tabloul, să amintim câteva „noduri" în evoluția democrației populare din timpul acestui faimos an 1988. În martie, Gorbaciov se pronunță pentru independența partidelor înrudite, punând în mod oficial capăt doctrinei lui Brejnev. În mai, partidul comunist maghiar convoacă plenul, lansând cu această ocazie operațiunea Perestroika și îndepărtându-l pe Kadar de la conducerea partidului. La 20 iunie, Poszgai creează Comisia de reevaluare a istoriei, o adevărată mașină de război împotriva aparatului. În Polonia, ultraperestroikistul Rakowski recomandă într-un discurs pronunțat la cel de-al VI-lea Congres al PMUP să se acorde un rol mai mare organismelor afiliate la acest partid. Partidul democratic, Partidul Țărănesc Unificat, pax, deoarece această „coaliție" va fi o „metodă eficace, permițând limitarea bazei adversarilor noștri". În iulie, Gorbaciov declară că PMUP nu poate guverna fără sprijinul Solidarității; în Ungaria se discută proiectele unei legi asupra asocierilor. În august, după o vizită a lui A. Lukianov, responsabil pe atunci al organismelor administrative ale PCUS, generalul Kiszczak anunță o masă rotundă, după un val de greve care a dus la legalizarea Solidarității. În Cehoslovacia, Dubcek revine la suprafață.

La 8 noiembrie, Biroul Politic maghiar acceptă existența asociațiilor politice. Să semnalăm de asemenea călătoria la Moscova întreprinsă de Marcus Wolf și de Silviu Brucan în timpul acestui an 1988 și deplasarea lui Iakovlev la Budapesta, în cursul căreia acesta declară că sistemul multipartit poate exista în regimul socialist. În Bulgaria, potrivit mărturiei cineastului Georgi Avramov, membru fondator al Comitetului de apărare ecologică de la Ruse, „e foarte bizar că responsabilul Securității de Stat, Cavdar Tepeșanov, a fost trimis la Ruse pentru a asigura Comitetului accesul liber în Casa Cinematografiei – n-ar fi fost nimic mai simplu decât să se închidă localul și am fi plecat... Existau indivizi care voiau să schimbe regimul și au dorit să profite de toate posibilitățile... Aș putea spune că între S. Rusev și domnul Lilov contactele s-au multiplicat după crearea acestui Comitet... Mai mult de jumătate din membrii Clubului pentru Glasnosti și Prestroika provin din Comitetul de la Ruse... Aceste sisteme nu puteau fi distruse printr-o simplă decizie, însă opoziția a fost pregătită o perioadă îndelungată de timp. După mine, procesul a fost dirijat de undeva din exterior".

Atât anticomuniștii, cât și partizanii vechiului regim cad de acord asupra unui punct: răsturnările au fost orchestrate în sfere foarte înalte. Este părerea colonelului Alksnis, unul dintre cei mai înflăcărați apărători ai imperiului sovietic: „Posed documente care dovedesc că procesele care s-au desfășurat în Europa de Est erau teleghidate tot de țara noastră. Noi am influențat cursul «revoluțiilor de catifea», noi le-am dirijat în aspectele lor esențiale. Noi am fost conducătorii lor în unele țări, le-am indicat noilor lideri ai noilor forțe politice ce au de făcut și i-am susținut într-o manieră oficioasă. Iată de ce nu cred în mișcările «spontane». Posed dovada că s-a produs exact contrariul. Un bulgar care ocupa un post foarte înalt în echipa conducătoare mi-a mărturisit recent că Jivkov s-a retras la ordinele Moscovei. Mi s-a raportat că în timpul ultimei sale vizite la Honecker, Gorbaciov i-a ordonat acestuia din urmă să înceapă imediat o Perestroika. Potrivit martorilor la întrevedere, Honecker ar fi spus: „Dragă tovarășe Gorbaciov, URSS-ul este o țară mare și de aceea Perestroika avea nevoie de zece ani s-o distrugă; RDG-ul e mic și nu vor fi necesare mai mult de zece zile. Iată de ce spun nu".

Același lucru e valabil și pentru fronturile populare baltice, care „au fost create la inițiativa CC al PCUS". Vă amintiți, în 1988 existau plângeri precum că Perestroika venea de sus, că nimic nu se producea în rândurile de jos, că masele populare rămâneau pasive. Iată de ce s-a luat decizia să se creeze fronturile populare în Țările Baltice. Dacă ar fi să-l credem pe colonelul Alksnis, inițiatorul Frontului popular din Letonia nu e nimeni altul decât Boris Pugo, pe atunci prim-secretar al partidului leton.

Aceeași declarație o face și un agent al KGB-ului, care se confesează ziarului Den; „Când i-am amintit unui prieten participarea sa la crearea Frontului popular leton... m-a lăsat siderat mărturisindu-mi că nu executa numai ordinele KGB-ului, ci și pe ale lui B. Pugo și chiar Gorbaciov – ceea ce mi se pare absolut credibil, deoarece am asistat la o întâlnire cu membrii Biroului Politic, A. Iakovlev și V. Medvedev". Rolul KGB-ului este la fel de evident și în Ucraina: dacă e să dăm crezare spuselor generalului Kalughin (ale cărui afirmații sunt desigur discutabile), trei dintre membrii marcanți ai mișcării naționale ucrainene, D. Pavliciko, V. Iavorivski și I. Iuhnovski sunt agenți KGB. Tocmai sentimentul că exista o aprobare tacită a autorităților este cel care îi împinge pe inițiatorii Frontului popular din Azerbaidjan să acționeze, după cum lasă să se înțeleagă că, singure, republicile baltice nu ar fi creat niciodată această breșă: deci exista încuviințarea de sus și acest fapt ne-a hotărât. Speranța că vom profita de breșă a pus stăpânire pe noi".

Fragment din Françoise Thom,
Sfârșiturile comunismului, Iași,
Editura Polirom, 1996, p. 62-67

FRANCISC VAȘTAG A ADUS BOXULUI ROMÂNESC PRIMUL TITLU MONDIAL

Francisc Vaștag a dominat boxul amator internațional aproape un deceniu

Despre Francisc Vaștag, cel mai bun produs al boxului amator din România, s-a spus că este un talent uriaș, care ar fi putut deveni un mare campion indiferent ce sport ar fi practicat. Ca orice băiat, a fost atras la început de fotbal, ajungând chiar în echipa de juniori a clubului FCM din Reșița, orașul său natal. Într-o sală de box a intrat pentru prima oară la 14 ani, mai mult la insistențele prietenilor de joacă, iar întâlnirea cu antrenorul Vasile Bala avea să-i schimbe definitiv viața. Reputatul tehnician și-a dat seama imediat ce diamant nesleafuit i-a căzut în mână și l-a convins să lase fotbalul în favoarea boxului, care i se potrivea ca o mănușă. Timp de câțiva ani, Feri a împărțit sala de antrenament cu fratele său geamăn, Laszlo, despre care se spunea la vremea respectivă că este chiar mai talentat decât el. Ghinionul lui Laszlo a fost că înaintea Campionatului European de juniori din 1986, la care cei doi frați ar fi trebuit să participe, la un control medical de rutină, a fost diagnosticat cu cataractă congenitală, fiind scos din lot în ultima clipă. După această întâmplare nefericită, Laszlo a mai urcat în ring o perioadă, după care a renunțat la box pentru fotbal, sport pe care l-a practicat în paralel, devenind un bun jucător de Divizia B, la Metalul Bocșa.

Feri, în schimb, s-a întors acasă cu titlul european, cel mai mare succes al său de până atunci, care i-a întărit convingerea că și-a ales bine drumul. În 1987 și-a adăugat în palmares și titlul mondial al juniorilor, pentru ca un an mai târziu să fie inclus în delegația României pentru Jocurile Olimpice de la Seul. Participarea la Olimpiadă nu i-a lăsat însă amintiri prea plăcute lui Francisc Vaștag, care a trebuit să părăsească concursul foarte devreme, deși visa la o medalie. În primul meci el a încrucișat mănușile cu un pugilist anonim din Togo, pe care l-a bătut măr, însă arbitrii au vrut altfel, descalificându-l pe român pentru o presupusă lovitură sub centură, cu doar 37 de secunde înainte de încheierea luptei. Nici anul 1989 nu a început prea bine pentru boxerul de doar 20 de ani, care nu a reușit să urce pe podiumul Campionatelor Europene de la Atena, deși specialiștii îl vedeau capabil să câștige o medalie. Motivul acestui eșec neașteptat a fost o accidentare stupidă, suferită pe terenul de fotbal cu puțin timp înaintea începerii competiției, din cauza căreia nu s-a putut antrena deloc timp de o săptămână. Campionatele Mondiale programate în toamna acelui an, la Moscova, i-au oferit lui Francisc Vaștag ocazia de a-și demonstra cu adevărat valoarea, el reușind să devină primul campion mondial din istoria boxului românesc, performanță pe care iubitorii acestui sport o așteptau de 15 ani. În drumul său spre medalia de aur la categoria semimijlocie, Feri i-a învins rând pe rând pe Joseph Lowe (Irlanda), Mujo Bajrovic (Iugoslavia), Min Nam Hyon (Coreea de Nord) și pe Raul Marquez (SUA), pentru ca în finală să nu-i dea nici o șansă est-germanului Siegfried Mehnert, dublu campion european, pe care l-a întrecut clar la puncte, scor 27-15. Mai mult decât atât, la finalul turneului, Francisc Vaștag avea să primească și trofeul cuvenit celui mai combativ boxer. „Sportivul român a impresionat printr-o pregătire fizică și tehnico-tactică excelentă. Cu aceste calități el a putut să-și domine adversarii prin puterea de adaptare la stilul de luptă al fiecărui partener de întrecere întâlnit, prin forța loviturilor, atuuri care au cântărit extrem de greu în victoria finală. Vaștag merită din plin acest prestigios titlu, pentru că are talent cu carul. La Moscova el a demonstrat clar că este cel mai bun", nota la vremea respectivă trimisul ziarului „Sportul" la această competiție.

România a mai câștigat o medalie la întrecerile de la Moscova, prin Rudel Obreja, actualul președinte al Federației Române de Box, care a ocupat locul al treilea la categoria mijlocie mică. Obreja a fost însă furat de arbitri la meciul din semifinale contra sovieticului Israel Akopkohian, fiind privat de o medalie dintr-un metal mai strălucitor. „Sportivul nostru a fost vitregit de o tragere la sorți extrem de dificilă, pe partea sa de tablou aflându-se toți favoriții. Dar Rudel, cu experiența sa, cu tehnica de chinogramă și cu cunoscuta-i duritate a loviturilor, a făcut dovada unor calități incontestabile. Și dacă nu ar fi fost reaua credință a mașinii de punctaj, mânuită de arbitri-judecători rău intenționați, Rudel Obreja nu s-ar fi oprit doar la medalia de bronz", a scris ziarul „Sportul".

Astăzi, după 20 de ani, Francisc Vaștag își aduce aminte cu emoție de primul său mare succes la seniori. „A fost ceva fantastic, mai ales că veneam după rateurile de la Olimpiadă și de la Campionatele Europene. Chiar mă gândeam că am avut mari boxeri, ca Simion Cuțov și Alec Năstac, care nu au reușit să câștige medalia de aur la Campionatele Mondiale. În schimb, am luat-o eu, deși mă aflam doar în al doilea an de seniorat. Țin minte că la întoarcerea acasă am fost așteptat la aeroport de Tudor Stănică, președintele federației, care mi-a dat un carnet de cec la purtător de 70.000 de lei. Erau bani, nu glumă, cam cât costa o Dacie. Am sperat că titlul mondial îmi va aduce și o înaintare în grad, pentru că eram legitimat la Dinamo, angajat ca subofițer la Miliția Judiciară din Reșița. Mi s-a promis că voi fi făcut locotenent în decembrie, dar a venit Revoluția și au uitat de mine, iar în primăvara lui 1990 am plecat de la Dinamo", povestește Francisc Vaștag. În anii următori el a mai câștigat încă două titluri mondiale și două europene, dar de la Olimpiade s-a întors de fiecare dată cu mâna goală. „Mi-am dorit mereu o medalie olimpică, poate și de aceea am tot amânat trecerea la profesioniști. Cel mai potrivit moment ca să fac acest pas ar fi fost în 1992, după Jocurile Olimpice de la Barcelona. Dacă aș fi fost mai decis atunci, poate că acum eram și eu milionar în dolari", mărturisește Francisc Vaștag, astăzi director adjunct la clubul CSM Reșița.

Vlad IONESCU

SALUTĂRI DIN... REȘIȚA!

Imagine oficială din Reșița, în anii „societății multilateral-dezvoltate"

Îndeletniciri

ORIZONTAL: 1) Curieri (înv.) – Norme tehnice. 2) Purtător de torțe (od.). 3) Medic – Luminează. 4) Finisează betonul după turnare – Lucrează la spital. 5) Ultimul tren! – Îl curăță sobarii. 6) La notariat. 7) În centrul mirei! – Muncitor necalificat. 8) Mișcare involuntară – Trecere închisă. 9) Contabil de altădată. 10) Pază – A trage brazdă.

VERTICAL: 1) Făuritor de bunuri materiale și spirituale – Culme. 2) Lucrează în metalurgie. 3) Localitate în Arabia Saudită – Ansamblu vocal. 4) Slujbaș (inv.) – Primii cărămidari! 5) Insulă în Indonezia – Contabilitate pe lemn. 6) Bărbierit – Întinsă. 7) Întreprinderea „Granitul" – Dau de lucru cosarilor. 8) Înfumurare – Mânză (reg.). 9) Masă de vapori (reg.) – Factor stimulator. 10) Creangă – Piatră de preț.

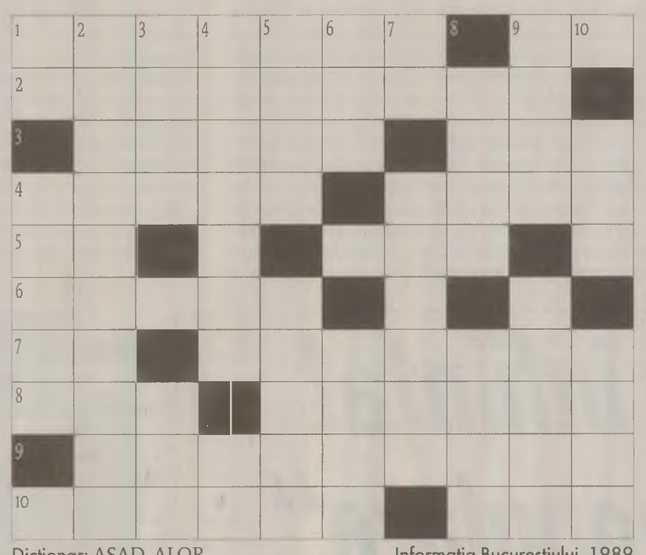

Dicționar: ASAD, ALOR

Informația Bucureștiului, 1989

Generalul Victor Stănculescu prezenta lista secretă cu cele mai noi tipuri de tehnică militară românească

În perioada 24-27 aprilie 1989, generalul-locotenent Victor Stănculescu, prim-adjunct al ministrului Apărării Naționale și șef al Departamentului pentru Producția de Apărare și Înzestrare a Armatei, a participat la cea de-a 39-a ședință a Consiliului Tehnico-Militar al Forțelor Armate Unite. Înainte de plecarea sa la reuniunea din Polonia, acesta a primit un mandat de la Nicolae Ceaușescu și generalul-colonel Vasile Milea, în care s-a menționat faptul că România era de acord cu „recomandarea (Consiliului Tehnico-Militar – *n.r.*) pentru înzestrarea armatelor (din statele membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia – *n.r.*) cu 24 de tipuri noi de tehnică, adaptarea parametrilor tactico-tehnici, metodicelor de încercări și lucrărilor de cercetare finalizate pentru încă 24 de noi categorii. Din acestea, opt tipuri noi de tehnică au fost realizate în țara noastră".

La aceeași reuniune, generalul-locotenent Victor Stănculescu a fost de acord cu recomandările Consiliului Tehnico-Militar al Forțelor Armate Unite privind „modernizarea tancurilor T-72 și urgentarea acestor lucrări la tancurile T-55 A", precum și „realizarea unui complex automatizat de perspectivă pentru conducerea focului artileriei". Cu acel prilej, prim-adjunctul ministrului român al Apărării Naționale a solicitat „acordarea specializării, transmiterea de licențe și colaborarea în producția unor elemente de modernizare" la cele două tipuri de tancuri menționate.

Totodată, generalul-locotenent Victor Stănculescu a comunicat faptul că autoritățile de la București erau de acord să prezinte propria versiune a aruncătorului de grenade de automat cal. 40 mm în anul 1989, într-un poligon de încercări din România.

De asemenea, prim-adjunctul ministrului Apărării Naționale a luat act de informările prezentate la reuniunea Consiliului Tehnico-Militar, referitoare la organizarea producerii în comun a armamentului și tehnicii militare în SUA, RFG, Italia și Grecia.

Publicăm, în continuare, lista secretă cu cele mai noi tipuri de tehnică militară românească, prezentată de generalul-locotenent Victor Stănculescu la cea de-a 39-a ședință a Consiliului Tehnico-Militar al Forțelor Armate Unite (24-27 aprilie 1989).

Dr Petre OPRIȘ

Anexă

8 aprilie 1989

Lista cu noile tipuri de tehnică militară românească, recomandate pentru a intra în înzestrarea armatelor statelor membre ale Organizației Tratatului de la Varșovia.

Secret

Exemplar nr. 1

Lista cu noile tipuri de tehnică militară realizate în RS România și recomandate în înzestrarea armatelor statelor participante la Tratatul de la Varșovia

Mașina de luptă a infanteriei;

Tractor de evacuare și reparații pe roți pentru transportoare amfibii blindate;

Simulator, asistat de calculator, pentru instruirea echipajelor de pe tancuri;

Instalații numerice de selecție a țintelor aeriene mobile pentru trei tipuri de stații de radiolocație;

Receptor radio clasa a III-a;

Receptor radio clasa I, pe unde ultralungi, lungi, medii și ultrascurte.

De asemenea, au fost stabiliți parametrii tactico-tehnici pentru aparatura de alarmare.

RD.380/1989

tv 8 octombrie 1989

11:30 Lumea copiilor. Drumul de la A... B... C... la... viață. Reportaj. Șoimii patriei. „Toamnă bogată, toamnă frumoasă". Versuri și cântece. Pionierii în amfiteatrele toamnei. Reportaj. Desene animate. Redactor Aurelia Tescaru. Telefilmoteca de ghiozdan. Surpriza cu... peripeții. Producție a Studiourilor cehoslovace. Premieră TV. Episodul 2

12:25 Sub tricolor, la datorie! Documentele programatice pentru cel de-al XIV-lea congres al partidului – grandioasă proiecție a viitorului socialist și comunist al României. Raport de demnitate ostășească. Realizări în cinstea Zilei Armatei Republicii Socialiste România. Armata, comandantul ei suprem! Cântece patriotice și ostășești. Redactor maior Ioan Mija

12:40 Viața satului. În întâmpinarea Congresului al XIV-lea al Partidului – congresul marilor împliniri socialiste. Actualitatea în agricultură. La vremea semănatului – cu gândul și fapta pentru producții record și în 1990. Telespectatorii întreabă, specialiștii răspund. Redactor Gheorghe Verman

13:00 Telex

13:05 Album duminical. Concert de prânz cu formația condusă de Dani Constantin. A venit toamna... Muzică și poezie. Lumină din adâncuri. Reportaj realizat cu prilejul Zilei petrolistului. Redactor Mădălina Tudor. Desene animate. Melodii populare interpretate de: Florica Ungur, Gheorghe Roșoga, Viorica Mira. Din cartea muzicii ușoare românești. Telesport. Bijuterii muzicale. Din antologia umorului românesc. Secvența telespectatorului. Redactor coordonator Ioana Bogdan

15:00 Închiderea programului

19:00 Telejurnal

19:20 Cântarea României. Omagiul țării, conducătorului iubit. Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Olt

20:25 Film artistic. Tinerii. Producție a studiourilor sovietice. Premieră TV. Cu: Evgheni Kindirov, Liubov Nefedova, Janna Goroșenia, Ne-lli Pșennaia, Daria Vasilievna, Tatiana Peltțer, Alla Larionova, Armen Djigarhanian, Mihail Kokșenov, Vladimir Tihonov. Regia Nikolai Moskalenko

21:50 Telejurnal

22.00 Închiderea programului

vremea

În țară, vremea a fost în general închisă. S-au semnalat ploi ce au avut caracter de aversă în cea mai mare parte a țării. Ponderea lor a fost mai mare în sudul, centrul și estul țării. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări îndeosebi în zonele montane, cu viteze de 30-53 km pe oră. Temperaturile maxime au oscilat între 15 și 20 grade, iar minimele nocturne, între 8 și 14 grade. Pe alocuri, îndeosebi la munte, s-a produs ceață în timpul nopții și dimineața.

În București, vremea a fost închisă și temporar a plouat. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile maxime s-au situat între 16 și 18 grade, cele minime, nocturne, între 10 și 12 grade. Condiții de ceață slabă noaptea și dimineața.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

IDEB cu sediul în Bd. 1 Mai numărul 41-43, încadrează de urgență: paznici cu domiciliul numai în municipiul București sau Ilfov, lăcătuș mecanic, cu autorizație de sudor autogen și electric, instalator autorizat pentru instalații apă și gaze.

Centrul de Calcul al Centralei Industriei Confecțiilor București organizează concurs pentru ocuparea unor posturi de analiști programatori, ingineri de sistem, programatori ajutor.

Centrala România Film încadrează, conform Legii 12/1971, inginer chimist și inginer electronist cu stagiul încheiat.

VÂNZĂRI

Vând garnitură dormitor, piese pentru sufragerie, dulap de bucătărie.

Vând la preț convenabil garsonieră, zona Drumul Taberei, etaj 2, bloc de patru etaje.

Vând stație voci FBT Personal 2004 TL Strings Yamaha SK 10, acordeon.

Vând Lada 1200, culoare roșie, stare foarte bună.

Vând televizor color Cromatic nou.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr player sau recorder, birou pentru studiu.

Cumpăr televizor color nou și canistră pentru benzină.

Cumpăr Dacia 1310, zero kilometri.

Cumpăr videorecorder (inclusiv HI-FI sau digital), videoplayer (numai marcă consacrată), televizor color.

Cumpăr frigider de capacitate mare, cu congelator separat, nefolosit și yale deosebite.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Patru luni închisoare pentru comportament necivilizat

„Publicarea scrisorii mele în paginile revistei Flacăra a avut ecou la Întreprinderea poligrafică «Oltenia» din Craiova. Cele două exemplare incomplete din «Defăimarea lui Paganini» mi-au fost restituite în termen de zece zile. Se poate și așa!" Semnează Laura Cosman din Hunedoara, Str. Căprioarei nr. 1.

●●●

În schimb, petenta Păuna Băraităruș din Ploiești, Str. Pădurii nr. 11B, cartier Bărească, revine pentru a treia oară pentru că „Service-Coop" din Ploiești care primește comenzi pentru reparat frigidere și alte obiecte de uz casnic, la domiciliul clientului, nu-și onorează calitatea prestațiilor. „Viorel Stoica, reprezentantul acestei unități vine la mine acasă ca să constate că motorul este ars și să încaseze 2.250 lei fără nici un fel de chitanță. Deși ar fi trebuit să-l înlocuiască cu unul nou, dânsul încearcă trei motoare vechi, rebobinate, care nu au funcționat decât câteva zile. Sesizată, conducerea unității a binevoit să-mi furnizeze explicații: că lucrarea nu are termen de garanție, că nu sunt motoare noi, că nu voi primi banii înapoi – în locul unei prestări eficiente. Atunci care este menirea acestui «Service-Coop»"? Fiind a treia încercare, poate-i răspunde cineva!

●●●

„Aspectele pe care petentul Trandafir Negoiță din București le semnala redacției cu privire la comportamentul necivilizat al lui Traian Dincă, domiciliat în același imobil cu semnatarul, sunt reale. Sesizate, organele de Miliție au intervenit pentru restabilirea ordinii și liniștii publice, turbulentul locatar fiind sancționat cu amendă, conform art. 2 din Decretul Consiliului de Stat nr. 153/1970. Persistând starea conflictuală, generată de același Traian Dincă, s-a hotărât trimiterea acestuia în stare de reținere în fața Judecătoriei Sectorului 3 București și pedepsit cu patru luni închisoare contravențională. Pentru acțiunile de lovire, amenințare, injurii, petentul a fost îndrumat să se adreseze Comisiei de judecată de pe lângă Consiliul popular al sectorului 2, competentă în soluționarea legală a cauzei." Răspunde Inspectoratul General al Miliției.

●●●

„S-a verificat vechimea dv. în muncă, anterioară încadrării în funcția de medic veterinar și s-a dispus rectificarea și respectiv recalcularea retribuției conform dispozițiilor legale în vigoare, prin Decizia Direcției generale pentru agricultură Buzău nr. 191/1989." Răspuns adresat lui Laurențiu Grigorescu, medic veterinar la Dispensarul sanitar-veterinar Amara din județul Buzău.

●●●

Suntem aproape 250 de muncitori navetiști din satele Pădureni și Tritenii de Sus, ce aparțin de comuna Tritenii de Jos, județul Cluj, și nu avem cu ce ne deplasa, deoarece în ultimii trei ani se suspendă cursele din satele amintite. Motivul? Drumul este necorespunzător deplasării autobuzelor. Pentru a-l repara, ne-am adresat de mai multe ori primarului comunei fără a avea sorți de izbândă. Plătim lunar abonamentele fără ca autobuzul să circule, în schimb noi străbatem distanțe de kilometri pe jos."

●●●

Cetățeanul Gheorghe Serafim din satul Cuza Vodă, comuna Salcia Tudor, județul Brăila s-a adresat revistei cu rugămintea de a fi ajutat în obținerea unei adeverințe de vechime în muncă pentru perioada 1949-1950 deoarece la Consiliul popular al comunei Salcia Tudor unde a lucrat ca referent în perioada amintită nu a găsit înțelegere. La intervenția Consiliului popular al județului Brăila petentul primește adeverința respectivă cu nr. 145/1989, pentru perioada 15 decembrie 1950 – 1 noiembrie 1951.

Maria Bogdan Radu

Flacăra nr. 40/1989

amintiri

Scînteia
JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Director: Marius Tucă **Editori:** Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) **Design:** Ioana Bindea **Redacția:** Roxana-Ioana Ancuța, Vasile Surcel, Andreea Smnichișe, Vlad Ionescu, Lucian Dobrater, Petre Opriș, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Andrei Stoicu, Roxana Vintilă **Fotografii:** AFP/MEDIAFAX, Jurnalul Foto **Ilustrație:** Mihai Stănescu **Telefon:** 021 318 20 37
e-mail: istorie.recenta@jurnalul.ro **Layout:** Cătălina Răduț **Procesare imagine:** Ileana Caloteasa, Robert Tătaru **Corectură:** Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje **Tiparul executat la:** Tipografia INTACT

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES
Agenția Națională de Presă AGERPRES